

Αυστυχῶς ὁμῶς ὁ σάλος ἦτο πολὺς καὶ αἱ κινήσεις τοῦ πλοίου ἦσαν ὅλως ἄτακτοι, ἐνῶ τὸ ζῶον εἰ καὶ ἔπλεεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, μετετοπίζετο ὁμῶς ἐπιτηδεύειν ὅπως ἀποφύγῃ τὸ πλοῖον. Μετὰ πολλὰς δὲ συναντήσεις καθ' ἃς ἐρρίψαμεν κατ' αὐτοῦ εἰκοσάδα περίπου σφαιρῶν, τὰς ὁποίας ὁμῶς δὲν ἤσθάνθη, κατωρθώσαμεν νὰ τὸ πλησιάσωμεν ἄρκετὰ κα νὰ ἐξακοντίσωμεν κατ' αὐτοῦ κάμακα καὶ βρόχον· ἡτοιμαζόμεθα δὲ νὰ πολυπλασιάσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν βρόχων ὅτε σφοδρὰ τις κίνησις τοῦ τέρατος ἢ τοῦ πλοίου ἀπέρριψε τὸν κάμακα, ὅστις δὲν εἶχεν ἐμπηχθῇ εἰς τὸ γλοιῶδες σῶμά του· ἐκόπη δὲ καὶ τὸ μέρος τὸ ὁποῖον εἶχε περιτυλίξει ὁ βρόχος, ὥστε ἀπεσύραμεν εἰς τὸ πλοῖον μέρος τῆς οὐράς.

Ἐπειδὴ εἶδον πλησιέστατα τὸ θηρίον μοι εἶναι εὐκολὸν νὰ τὸ περιγράψω· εἶναι ὁ λεγόμενος γιγάντειος πολύπους. Τὸ μῆκος του θὰ ἦτο 18 περίπου ποδῶν ἀπὸ τῆς οὐράς μέχρι τῆς κεφαλῆς, καὶ εἶχεν ὀκτὼ πλοκάμους μακροὺς ἕξ ἢ ὀκτὼ πόδας· τὸ χρώμα του ἦτο βαθύ κόκκινον, οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ του εἶχον μέγεθος πινακίου καὶ ἐν γένει ἡ ὄψις του ἦτο δυσειδεστάτη καὶ φοβερά.

Καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται ἐζήτουν νὰ ἐπιτρέψω νὰ ὑπάγωσι μὲ λέμβον νὰ τὸ ἐξαναδέσωσι καὶ νὰ τὸ σύρῃσι πλησίον τοῦ ἀτμοπλοίου· καὶ πιθανὸν νὰ ἐπετύγχανον. Ἐγὼ ὁμῶς φοβηθεὶς μήπως μὲ τοὺς πλοκάμους του ἀναποδογυρίσῃ τὴν λέμβον καὶ περισφίγῃς μὲ αὐτοὺς πνίξῃ τοὺς ἐπιβάτας, δὲν ἔδωκα τὴν ἀδειαν. Εἰ δὲ καὶ εἶχον σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ φανῶ ὠφέλιμος εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἠναγκάσθην ὁμῶς νὰ παραιτήσω τὴν ἄγραν τοῦ κολοβωθέντος θηρίου, τὸ ὁποῖον ἔρευγε τὸ ἀτμόπλοιο μὲ πολλὴν ταχύτητα. Ὅσάκις δὲ ἐπλησιάζομεν αὐτὸ ἐβυθίζετο καὶ ἐπέρα εἰς τὸ ἄλλο μέρος.

Ἰπάρχουσιν ἄρα εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ ἄλλα ζῶα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγνώρισαν εἰσέτι οἱ περὶ τὴν ζωολογίαν ἀσχολούμενοι.

Τὴν 30 Νοεμβρ. 1861, 46 λεύγας μακρὰν τῆς Τενερίφης βορειανατολικῶς

Ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀληκτοῦ
Φ. ΒΟΥΓΓΕ.

ΠΕΡΙ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (1).

—οοο—

* 1. Πόσος εἶναι ὁ πληθυσμὸς ἐν γένει τῆς διοικήσεως ἢ ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως;

Ἡ Διοίκησις τῆς Ἀδριανουπόλεως εἰς διάστημα

(1) Τὰς ἀνωτέρω εἰδήσεις συνταχθεῖσαι περὶ τὰ μέσα τοῦ

ἤδη τριάκοντα ἐτῶν, ἀφ' οὗ ἀποκατέστη ἐν αὐτῇ Διοικήτης (Πασᾶς), ἐν ᾧ πρότερον ὑπέρτατος διοικήτης ἦν ὁ κατὰ κειρὸν Βοσταντζήμπασης, ὑπέστη διαφόρους τροποποιήσεις, καὶ περὶ τὸ 1835 ἔτος ἐξετάθη ἡ δικαιοδοσία τῆς Διοικήσεως, συμπεριλαμβανούσα τοὺς διαφόρους τόπους ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἑβρου, ἀντικρὺ τῆς Αἴνου, ὅλους τοὺς πρόποδας τῆς Ροδόπης, οἵτινες ἐνοῦνται μετὰ τοῦ Αἴμου πρὸς βορρὰν τῆς Φιλιππουπόλεως, καὶ ἐκεῖθεν ἀνατολικῶς ὅλους τοὺς ὑπὸ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Αἴμου μέχρι τῶν παραλίων πόλεων Ἀετοῦ καὶ Πύργου (Βουργάζ), ὅλα τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου μέχρι τῆς γραμμῆς τῆς ἀγούσης εἰς Σηλυβρίαν νοτίως, καὶ ἐκεῖθεν ὅλα τὰ παράλια τῆς Προποντίδος μέχρι τῆς Αἴνου· ἀλλ' ἤδη περιορίσθη ἡ δικαιοδοσία της, ἀποκατασταθέντος ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Φιλιππουπόλεως Διοικητοῦ, καὶ τῆς Καλλιπόλεως προσαρτηθείσης εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Διοικητοῦ Ἑλλησπόντου (Τσανάκ-Καλεσί)· ὁ Διοικητὴς ὁμῶς Ἀδριανουπόλεως πάντοτε ἀναγνώριζεται ὡς Γενικὸς (Μουσίς) καὶ ὑπὸ τῶν εἰρημένων κατωτέρου βαθμοῦ (Φερὶκ) Διοικητῶν.

Ὁ ἀκριβὴς ἢ καὶ ὡς ἔγγιστα ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς Διοικήσεως ταύτης εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ, ἅτε μὴ ὑπαρχουσὼν στατιστικῶν καὶ λοι-

1858 ἔτους, ὀφειλομένον εἰς τὴν φιλογένειαν τοῦ πρώην ἐν Ἀδριανουπόλει Προξένου τῆς Ἑλλάδος Κ. Π. Φοῖβου, ὅστις, καθ' ἃ γινώσκωμεν, πολλὰ ἔπραξε κατὰ τὸν νομὸν ἐκεῖνον ὑπὲρ τῆς ἐλληνικῆς μάλιστα παιδείας. Τοιαύτας πληροφορίας περὶ ἐλληνικῶν μὲν ἀλλ' ὑπὸ ξένον ζυγὸν τόπων, πολλάκις ἐδημοσιεύσαμεν διὰ τῆς Πανδώρας, διότι φρονοῦμεν ὅτι ἐνθ' ὑπάρχουνται τὰ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς, ἀνακυκλῶνται δὲ καὶ διαστρεβλοῦνται κατὰ τὸ συμφέρον καὶ τὸ δοκοῦν ἐκάστη ἐθνολογικὰ καὶ φυλετικὰ ζητήματα, εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν οὐχὶ ἀπλῶς διὰ τῆς θεωρητικῆς γεωγραφίας, ἀλλὰ διὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν τί ἀνήκει εἰς ἡμᾶς. Τοιοῦτον κυρίως σκοπὸν ἔχουσι καὶ τὰ γλωσσάρια τῆς καθ' ἡμᾶς ἐλληνικῆς ἃ τίνα συνεχῶς δημοσιεύομεν. Ἐάν λείψαι, ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν, μὴ εὐρισκόμεναι μὲν εἰς τὰ λεξικά καὶ τοὺς συγγραφεῖς, σωζόμεναι δὲ εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ, ἀποδειχθῶσιν ἐλληνικαί, οὐδεμία ἢ ἀμφιβολία ἐστὶ ἢ αὐτίς τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως, τὴν ὁποῖαν παντοιοτρόπως ἀγωνίζονται πολλοὶ νὰ παραστήσωσι συντριβεῖσαν, ἔφθασε μέχρις ἡμῶν. Καὶ δὲν εἶναι μὲν μόνη οὐδ' ἡ κυριώτερη αὕτη ἀπόδειξις τῆς διασώσεως τοῦ ἐλληνισμοῦ, ἀλλ' ὁ ἐμψυχωμένος εἰς δικαστήριον ἢ ἀπαιτήσῃ τὴν ληστευθεῖσαν αὐτοῦ περιουσίαν, ἔχει παρὰ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ καὶ τὰ ἐλάχιστα ἐπιχειρήματα. Ἰδοὺ διὰ τί παρακαλοῦμεν ἐκείνους τῶν ἀναγνωστῶν, οἵτινες ὑπολαμβάνουσιν ἀργολογίαν τὴν γλωσσολογικὴν ἔρευναν, νὰ μὴ κατακρίνωσιν ἐπιπολαίως ἡμᾶς· διότι ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ὕλη τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζομεθα κατὰ τὰς ἀσθενεῖς ἡμῶν δυνάμεις, ὁ σκοπὸς ἂν ἀνευδότης ἐπιδιώκομεν εἶναι σκοπὸς ἐθνικὸς, πανελλήνιος.

Εὐχόμεθα καὶ ἄλλοι, μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τοῦ Κ. Φοῖβου, νὰ στείλωσιν ἡμῖν παρομοίας εἰδήσεις. Σ. Π.

πῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν· ὁ μόνος γνωστὸς πληθυσμὸς τῶν χριστιανῶν κατοίκων εἶναι ὁ τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν διοίκησιν τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως διατελούντων, ἀναβαίνων περὶ τὰς τασαπράκοντα χιλιάδ. οἰκογενειῶν.

2. Πόσος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων καὶ κωμοπόλεων;

1. Ἡ Ἀδριανούπολις κειμένη εἰς θέσιν ταρπνὴν, καὶ περιβρεμένην ὑπὸ τριῶν ποταμῶν, τοῦ Τονδία ἢ Τούσου (κοινῶς Τούντζα) ἀριστερόθεν, τοῦ Ἀρτίσκου ἢ Ἀρδας δεξιόθεν, καὶ τοῦ Ἐδρου (Μαρίτσας), περιέχει 100 χιλιάδ. κατοίκων, ὧν αἱ μὲν 45 χιλιάδ. Ἕλληνες, αἱ δὲ 35 ὀθωμανοί, αἱ 5 Βούλγαροι δύο εἰδῶν (1), αἱ 5 χιλιάδ. Ἀρμένιοι, αἱ 4 Ἑβραῖοι καὶ αἱ 6 χιλιάδ. Ἀλβανοί, καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν ξένοι· περιέχει πρὸς τούτοις καὶ περὶ τὰς 30 οἰκογενεῖς Εὐρωπαίων (κοινῶς Φράγκων). Πρὸ 200 ἔτη ἐτῶν τινὲς ἐκ τῶν Χαλεπλίδων πρεσβευόντων τὸ δυτικὸν δόγμα, ἐλθόντες χάριν ἐμπορίου κατόκησαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη ἐκ τῆς νήσου Χίου μετέβησαν δύο ἄλλαι οἰκογενεῖαι, Βαδέτης καὶ Μεγαλοπόδαροι ἐπιλεγόμεναι, αἵτινες συνοικήσαν μετὰ τῶν πρώτων ποιήσασαι, ἀνωκοδόμησαν καὶ ἐκκλησίαν μικράν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, προσκλήσασαι καὶ τινα ἱερεῖα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως· κατὰ δὲ τὸ 1750 ἔτος ἀνεκαίνισθη ἡ ἐκκλησία αὕτη, καθὼς καὶ τρίτην ἤδη φορὰν τῷ 1852, καὶ ἐγένετο μεγαλητέρα, λαμπρὰ καὶ περικαλλὲς, κοινῇ δαπάνῃ τῶν Εὐρωπαίων καὶ Ἀρμενοκαθολικῶν, διατηρούντων δύο ἱερεῖς καὶ Σχολεῖον ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας· τινὲς τούτων στέλλουσι τὰ τέκνα των καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἀλληλοδιδασκαλεῖα· ἔχουν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ μόλις 3]4 τῆς ὥρας ἀπέχον τῆς πόλεως χωρίον Καραγάτσι, ὅπου διαμένουσι τὸ καλοκαίριον καλλιεργοῦντες τὰς σημαντικὰς ἰδιοκτησίας των.

2. Ἡ κώμη Ὀρτάκιοι καὶ Αἰτίτσα, ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Αἰτίτσης, πλησίον ἀλλήλων κείμεναι· ἀπέχουσι δὲ τῆς Ἀδριανουπόλεως ὥρας 6. Τὸ Ὀρτάκιοι ἔχει 500 οἰκογενεῖς χριστιανικὰς, ὧν αἱ μὲν 380 Ἑλληνικαί, αἱ δὲ λοιπαὶ Βουλγαρικαί, διατηροῦσαι 2 ἐκκλησίας καὶ 2 Σχολεῖα Ἑλληνικὸν καὶ Ἀλληλοδιδακτικόν. Ἡ Αἰτίτσα ἔχει 150 οἰκογενεῖς, ἐκκλησίαν καὶ ἀλληλοδιδασκαλεῖον. Ὅλοι οἱ κάτοικοι εἶναι χριστιανοί, συμπεριλαμβανομένων δὲ ὁμοῦ καὶ τῶν περὶ 22 χωρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης, συμ-

ποσούνται ὡς ἐγγιστα εἰς 2 χιλιάδ. οἰκογενεῖας. Ἐκ τῶν ὁρέων τῆς ἐπαρχίας ταύτης πηγάζει ὁ Ἀρτίσκος (Ἀρδα) ποταμὸς, καὶ παραρρέων εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἐδρον πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως· τὰ προϊόντα τῆς εἶναι μέταξ, δημητριακοὶ καρποὶ καὶ αἶνος.

3. Τὸ Διδυμότειχον, ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Διδυμοτείχου καὶ πρωτεύουσα Ἐπαρχίας, ἥς ἡ περιγραφὴ ἐπεταὶ ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης πραγματείας.

4. Ἡ Μακρὰ γέφυρα (Οὐζοὺν κλοπρὺ) Κωμόπολις, ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Γέροντος Ἡρακλείας.

5. Ἡ κωμόπολις Κεσσάνη, καὶ Μεγάλῃ ἀγορᾷ, Μάλγαρα κοινῶς ἐκ τοῦ Μεγάλγορα.

6. Ἡ Αἶνος.

7. Ἡ Χαϊρούπολις (ἴσως Χαριούπολις), κοινῶς Χαϊρεμπόλ.

8. Ἡ κώμη Χαφσᾶ περιέχουσα τέμενος καὶ ἐν πάλαι ποτὲ λαμπρὸν, νῦν δὲ ἐρείπειον, λιθόκτιστον ξενοδοχεῖον (χάνι), ἐν ᾗ ἦν ὁ πρῶτος σταθμὸς τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως εἰς Κωνσταντινούπολιν ταχυδρομείου.

9. Τὸ χωρίον Κούλελι περιέχον 4 ξενοδοχεῖα, ἐν ᾧ ἔδη μετετέθη ὁ πρῶτος σταθμὸς τοῦ ταχυδρομείου, ἀπέχον 7 1/2 ὥρας τῆς Ἀδριανουπόλεως.

10. Ἡ κωμόπολις Μπαμπᾶ-ἔσκι τουρκιστὶ (ἴσως Καβούλ), 2 1/2 ὥρας ἀπέχουσα τοῦ χωρίου Κούλελι, περιέχει λαμπρὸν τέμενος ἐπὶ τῆς πλησίον τοῦ χειμάρρου γεφύρας, μίαν ἐκκλησίαν ἀνεγερθεῖσαν κατὰ τὸ 1832, καὶ ἐν ἀλληλοδιδασκαλεῖον ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῇ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου 60 μὲν παῖδες διδάσκονται, ὅκτω δὲ ἕως δέκα σπουδάζουσι τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλλ. γλώσσης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀλληλοδιδασκάλου 5 χιλιάδ. γροσ. λαμβάνοντας κατ' ἔτος. Ἡ δαπάνη γίνεται δι' ἐτησίας συνδρομῆς τῶν κατοίκων.

11. Ἡ Ἀρκαδιούπολις (Λουλέ Βουργάζ) περιέχουσα γέφυραν, 4 τεμένη, ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Δημητρίου καὶ ἀλληλοδιδασκαλεῖον, ἐν ᾧ ὑπὲρ τοὺς 80 μαθητὰς φοιτῶσιν, ἔχον καὶ ἀνώτερον τμήμα ἐκ 30 μαθητῶν· ἡ ἐτησία δαπάνη αὐτοῦ γίνεται ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐκκλησίας. Φιλογενὲς τις κάτοικος αὐτῆς Εὐθύμιος Στόγιου ἀνήγειρεν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἐκκλησίας δωμάτια τινα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συστηθῇ σχολεῖον, δαπανήσας ἐξ ἰδίων του περὶ τὰς 40 χιλιάδας γροσίων, τὰ ὅποια, εὐκολυνθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, ἔλαβεν ἀτόκως· τὰ δωμάτια ταῦτα, μετετράπησαν μετὰ ταῦτα εἰς σχολεῖον ἀλληλοδιδακτικόν, καὶ τμήμα τι Ἑλληνικοῦ. Ἡ πόλις αὕτη περιέχει ὑπὲρ τὰς 1200 οἰκίας, ὧν αἱ πλείους χριστιανικαί, αἱ δὲ ὀθωμανικαὶ μετὰ τινῶν εὐαριθμῶν Ἀρμενικῶν εὐρίσκονται δὲ ἐν αὐτῇ καὶ τινες Ἰουδαῖοι ἔχοντες καὶ Συναγωγὴν.

(α) Βούλγαροι μετοικήσαντες ἐκ τῆς κώμης Ἀδράδαλα, 12 ὥρας βορείως ἀπέχουσης τῆς Φιλιππουπόλεως, περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, καλούμενοι Κλίνηδες ἢ Κλίντσουδες, καὶ Βούλγαροι μετοικήσαντες ἐκ τῶν περὶ 22 χωρίων, μισθοῦντες τοὺς πρώτους, ὡς παραξίας καὶ κατατροφεῖς χωρίων, κιογμπαζάνιδες αὐτοὺς ἀποκαλοῦντες.

12. Ἡ Ραιδεστός ἀπέχουσα τῆς Ἀδριανουπόλεως 24 ὥρας, τῶν 40 ἐκκλησιῶν 18, καὶ τῆς Ἀρχαδιοπόλεως 10· περιέχει 15 χιλιάδας κατοίκων, ὧν οἱ πλείστοι Ὀθωμανοὶ καὶ Ἀρμένιοι, καὶ τινες διαμαρτυρόμενοι ἀποσπασθέντες ἐκ τῶν Ἀρμενίων· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀριθμοῦνται ἕως 480 οἰκογενεῖαι.

13. Ἡ κομόπολις Τυρολόη (Τσορλοῦ), ἔδρα ἐπισκόπου τοῦ Γέροντος Ἡρακλείας, 8 ὥρας περίπου τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀπέχουσα, εἰς θέσιν ὑψηλὴν καὶ ὀχυρωτάτην ἀπὸ μέρους τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς οἱ πλείστοι εἰσὶν Ἕλληνες, οἱ λοιποὶ Ὀθωμανοὶ, καὶ ὀλίγιστοι Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι· περιέχει τέμενος καὶ μίαν ἐκκλησίαν καὶ ξενοδοχεῖα. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει καὶ ὁ Γεν. σταθμὸς τοῦ ταχυδρομείου.

14. Ἡ Σηλυβρία, ἔδρα τοῦ μητροπολίτου Σηλυβρίας, περιέχουσα τεμένη, ἐκκλησίας καὶ τινα ξενοδοχεῖα.

15. Ἡράκλεια (τουρκιστὶ Ἐρέγλη), μητρόπολις τοῦ Ἀγ. Ἡρακλείας, πόλις ἀρχαία καὶ ἐπίσημος τῆς Προποντίδος· νῦν δὲ ἔρημος σχεδόν· ἔχει λιμένα χωρητικώτατον καὶ οἰκογενεῖας 200, ὧν αἱ μὲν 120 Ἕλληνικαὶ διατηροῦσιν ἀλληλοδιδασκαλεῖον καὶ ἐκκλησίαν, αἱ δὲ λοιπαὶ Ὀθωμανικαί· ἀπέχει δὲ τῆς Ραιδεστοῦ 4 ὥρας καὶ τῆς Σηλυβρίας 8· οἱ κάτοικοι εἰσὶ γεωργοὶ καὶ ναυτικοί.

16. Ἡ κώμη Τσάντα κατοικεῖται ὑπὸ 250 οἰκογενειῶν ὅλων Ἕλληνικῶν. ἔχει ἐκκλησίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Σηλυβρίας, καὶ ἀλληλοδιδασκαλεῖον διατηρούμενον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ.

17. Αἱ παράλιαι πόλεις Σωζουαγαθούπολις, Μεσημβρία, Μήδεια, Ἀγχιάλος, Πύργος καὶ Ἀστός.

18. Ἡ Βιζύη ἢ Βίζα, σώζουσα τὰ ἐρείπια τῆς πάλαι ἀκροπόλεως, εἰς θέσιν ὑψηλὴν καὶ ὀχυρωτάτην ἀπέναντί τινος λόφου Γαιτζεπέ (λόφος ὀφθαλμοῦ), ὅθεν δυναταί τις διὰ μικροσκοπίου νὰ κατοπτρεύσῃ καλῶς τὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου, ὥς καὶ τὰς 14 ὥρας περίπου ἀπέχουσιν Ραιδεστόν. ἔχει περὶ τὰς 2,000 οἰκίας, ὧν αἱ ἡμίσεις σχεδόν Ἕλληνικαί, καὶ αἱ λοιπαὶ Ὀθωμανικαί· ἔχει μητροπολίτην Βιζύης.

19. Τὸ Μπουνάρ Ἰσάρ, κομόπολις κατοικουμένη ὑπὸ 1500 κατοίκων, ἐξ ὧν οἱ μὲν 800 Ὀθωμανοὶ, οἱ δὲ λοιποὶ Ἕλληνες καὶ Βούλγαροι. ἔχουν ἐκκλησίαν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν διοίκησιν τοῦ Ἀδριανουπόλεως.

Ἡ Γέννα κεῖται πρὸς δυσμὰς τοῦ Μπουνάρ Ἰσάρ, ἀπέχουσα τούτου 2 ὥρας καὶ ἔχουσα κατοίκους 1000, ὧν οἱ πλείστοι Ἕλληνες καὶ ὀλίγοι Βούλγαροι· ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουν 2 ἐκκλησίαι ὑπαγόμεναι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ἀλληλοδιδασκαλεῖον.

Ὁ Σκοπὸς, κομόπολις, κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς

Γέννας, ἀπέχων ταύτης 2 ὥρας, κατοικεῖται ὑπὸ 500 οἰκογενειῶν, ἐξ ὧν 50 μόνον Ὀθωμανικαί, αἱ δὲ λοιπαὶ Ἕλληνικαί με 2 ἐκκλησίας, καὶ 2 Σχολεῖα Ἕλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν, διδασκομένων ἐν αὐτοῖς 120 μαθητῶν, καὶ μισθοδοτουμένων τῶν 2 διδασκάλων ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου.

Ὁ Σκεπαστός· χωρίον κείμενον πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν τοῦ Σκοποῦ, ἀπέχον τούτου 3 ὥρας, περιέχει 250 οἰκογενεῖας ὅλας Ἕλληνικὰς, ἐκκλησίαν καὶ ἀλληλοδιδασκαλεῖον.

20. Ἡ πόλις Ἐκκλησίαι, εἰς θέσιν πεδινὴν, ἧς ἡ περιγραφή μετὰ τῆς Ἐπαρχίας τῆς ἔπεται εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

21. Ἡ Ἰάμπολις, κεῖται πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἀπέχουσα ταύτης 18 ὥρας· οἰκεῖται ὑπὸ 600 οἰκογενειῶν, ἐξ ὧν τὰ 3) Ὁ Βούλγαροι, τὰ δὲ 9) Ὁ Ὀθωμανοί· ἔχει δὲ καὶ Ἑβραϊκὰς οἰκογενεῖας περίπου τῶν 100 με Συναγωγὴν. Ἐνταῦθα διατηρεῖται Σχολεῖον Βουλγαρικὸν καὶ διαρρέει ὁ Τονδιάς ποταμὸς πηγάζων ἐκ τῶν Αἰμιμοντίων ὀρέων, καὶ κατερχόμενος εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἑβρον πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως.

22. Ἡ Σέλμινος, πόλις κειμένη βορειοδυτικῶς τῆς Ἰαμπόλεως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αἴμου, ἀπέχουσα ταύτης 6 καὶ τῆς Ἀδριανουπόλεως 24 ὥρας· περιέχει 2 χιλιάδ. οἰκογενεῖας, ἐξ ὧν χίλια Βουλγαρικὰ καὶ 800 Ὀθωμανικὰ μετὰ 200 Ἑβραϊκῶν· ἔχει τεμένη καὶ 2 ἐκκλησίας καὶ Σχολεῖον Βουλγαρικόν· εἶναι ὀνομαστὴ διὰ τὰ ἐργουργεῖά της, ἐν οἷς κατασκευάζονται διάφορα ἐργαῖα (ἀμπάδες) καὶ κάπαι ἀρίστης ποιότητος, καὶ τὸ πρὸ εἰκοσιπενταετίας συστήθην κύτοκρατορικὸν ἐργουργεῖον εἰς κατασκευὴν τῶν ἐνδυμασιῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ στρατοῦ διατηρεῖται καλῶς.

23. Ἡ κομόπολις Μουσταφᾶ Πασᾶ, κεῖται πρὸς τὸ δυτικοβόρειον τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἀπέχουσα ταύτης 6 ὥρας· ἔχει κατοίκους 5 χιλιάδας, ἐξ ὧν αἱ 3 Βούλγαροι, αἱ δὲ 2 Ὀθωμανοί· ἔχει τέμενος περικαλλές, καὶ γέφυραν λιθόκτιστον· ἐσυστήθη ἤδη καὶ μικρὸν Σχολεῖον Βουλγαρικόν· ἀλλὰ δὲν εὐδοκίμαί. Οἱ κάτοικοι εἰσὶ γεωργοὶ, καταγινόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν σκωληκοτροφίαν τῆς μετάξης· ἐν αὐτῇ ἀνεγείρεται ἤδη καὶ β'. Ἐκκλησία δι' ἐξόδων τῶν Χριστιανῶν.

« 3. Πόσοι εἶναι Ὀθωμανοί, πόσοι Χριστιανοὶ καὶ πόσοι Ἰουδαῖοι ;

« 4. Μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν πόσοι εἶναι ὀρθόδοξοι, Ἀρμένιοι κτ.λ ;

5. Μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων ποία ἀναλογία ὑπάρχει ὡς πρὸς τὰς γυναῖδας ;

Εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρω ἐρωτήσεις ἀδυνατῶ ν' ἀπαντήσω, μὴ ἔχων τὰς ἀναγκαίαις πληροφορίες, αἵτε-

νες οὐδέποτε δύνανται νὰ ληφθῶσιν, ἐπειδὴ οὔτε στατιστικαὶ ὑπάρχουσιν, οὔτε βέβαιαι πηγαί, ὡς ληξιαρχικὰ βιβλία κτλ, ἐξ ὧν ν' ἀρυσθῶ αὐτάς· τὸ βέβαιον μόνον εἶναι ὅτι τὸ πλεονάζον στοιχείον εἶναι τὸ τῶν ἐρθροδόξων Ἑλλήνων.

6. « Ποία εἶναι ἡ κατάστασις τῆς παιδείας ἐν ᾧ γένει; πόσα ὑπάρχουσι σχολεῖα κατὰ πόλεις καὶ κώμας, καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν συνεστήθησαν; Ἡ πόσις ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκομένων ἀρρένων καὶ κορασίων καὶ ποῖα μαθήματα διδάσκονται; Ἡ πόσις ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκόντων, ὁποῖα ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτῶν μάθησις, καὶ εἰς ποίαν ἐθνικὴν κώμητα ἀνήκουσιν; »

Ἡ κατάστασις τῆς παιδείας ἐν γένει τῶν χριστιανῶν εἶναι εὐχάριστος· εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις ὑπάρχουσιν ἀλληλοδιδασκαλεῖα, εἰς τινὰς δὲ πόλεις καὶ Ἑλληνικὰ ἢ ἰδιαιτέρα, ἢ προσηρτημένα εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκαλεῖα ὡς ἀνώτερον Τμήμα, ἵνα διευθύνωνται ὑφ' ἑνὸς μόνου ἀλληλοδιδάκτου, ὡς μὴ ὑπαρχόντων ἱκανῶν πόρων πρὸς διατήρησιν καὶ Ἑλληνοδιδασκάλου. Πᾶσα πόλις καὶ κωμόπολις φιλοτιμεῖται ὁσημέραι ν' αὐξάνῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Σχολείων τῆς, καὶ νὰ συντελῇ εἰς τὴν βελτίωσιν αὐτῶν, προθύμως συνεισφέρουσα τὸν ἐσθλὸν τῆς. Οἱ Ὀθωμανοὶ ὅμως φαίνονται ὀκνηροί, καὶ οἶονεὶ ἀποστρεφόμενοι πᾶσαν πρόοδον καὶ πάντᾳ νεωτερισμῶν ἐμμένουσιν εἰς τὰ παλαιά. Οἱ Ἕλληνες φύσει ἐνεργητικοί, φιλομαθεῖς καὶ φιλόκαλοι, τείνουσιν ἀδιαλείπτως εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀνάπτυξιν τῶν· οἱ Ἀρμένιοι καὶ Ἰουδαῖοι, ὡς ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν καὶ διεσπαρμένοι τῇδε καὶ κεῖσε, ἔχουσι σπάνια τὰ διδασκῆτά των· οἱ πρῶτοι ἔχουσι ναὸν (Ζάμ) μεγαλοπρεπῆ καὶ πλούσιον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος (Σούρπ Τορός), καὶ παρεκκλήσιον χωριστὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (Σούρπ Γαραβέτ)· διατηροῦσι δὲ καὶ ἀλληλοδιδασκαλεῖον καὶ Παρθενάγειον, δι' ἐξόδων τῆς Κοινότητός των. Πέρουσιν ὁ ἀρχιερεὺς (Βαρταβέτ), Ἀραστακὲς ὀνομαζόμενος, καὶ τοὶ ὑπεραγαπώμενος καὶ σεβόμενος ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν, κατετρέχθη ὑπὸ τινῶν πλουσίων, οἵτινες καὶ κατώρθωσαν νὰ προσκληθῇ οὗτος εἰς Κωνσταντινουπόλιν καὶ διορισθῇ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ τῆς ὁρέξεώς των, ὅστις εἰσέτι δὲν ἐφάνη· οἱ χριστιανοὶ ὅμως δυσᾶρεστοι ἐν τῇ πολὺ δι' αὐτὸ, ἤρχισαν κατ' ὀλίγον ἤδη νὰ ἀσπάζωνται τὸ καθολικὸν δόγμα καὶ τὸ τῶν διαμρτυρομένων. Οἱ Ἰουδαῖοι ἔχουν 10 Συναγωγὰς καὶ Σχολεῖα κοινὰ διατηρούμενα ὑπὸ τῆς κοινότητός των· ἀκολούθως θέλω ἀναφέρει τὰ περὶ τούτων ἐκτενέστερον.

Ἐνταῦθα ἡ παιδεία ὅσον τὸ δυνατόν προάγεται, μολονότι ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ προσκόμματα, ὡς ἐκ τῆς ἀμαθείας τῶν ἐν τοῖς πράγμασι· διότι ἐν δια-

στήματι τεσσαράκοντα ἤδη ἐτῶν ἐκ τριῶν μεταρρυθμίσεων μόνις ἢ κατὰ τὸ 1848 ἔτος γενομένη τελευταία ἐπέφερε καλὸν ἀποτέλεσμα, τακτοποιηθέντων τῶν ἀλληλοδιδασκαλείων πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὑπερσυνβάλλει τὰ μέγιστα, ἐπειδὴ ἐκ τῶν 750 παιδῶν τῶν διδασκομένων εἰς τὰ 5 ἀλληλοδιδασκαλεῖα τῆς Ἀδριανουπόλεως, μόνις 20—30 παῖδες εἰσάγονται κατ' ἔτος εἰς τὴν μίαν καὶ μόνην Κεντρικὴν Ἑλλην. Σχολὴν· ἐξ αὐτῶν δὲ μόνις 5—10 μαθηταὶ διατηροῦνται μέχρι τέλους τῆς προσδιωρισμένης διὰ τὴν σπουδὴν ἐξαετίας, κατὰ τὸ Γεν. τῆς Σχολῆς πρόγραμμα, καὶ προεβιάζονται εἰς τὴν ἀνωτάτην κλάσιν ὅπου διδάσκονται ποιητικά, ὑψηλότερα μαθήματα κτλ, μετὰ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης· οὗτοι δὲ πάλιν ἐξερχόμενοι μετὰ ταῦτα καὶ μὴ ἔχοντες στάδιον νὰ διατρέξωσιν, ὡς μὴ ὑπαρχόντων ἱκανῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων ἢ θέσεων ἄλλων, εἰσέρχονται εἰς τὰς συντεχνίας, καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ὑστεροῦνται τῆς ὠφελείας τῶν μαθημάτων, ὡς διαφρευόντων τὴν μνήμην των καὶ ἀπομανθανομένων.

Ἡ Ἀδριανούπολις κέκτηται ἐννέα Σχολεῖα, ὧν τὸ ἐν Ἑλληνικὸν, τὰ 5 ἀλληλοδιδασκτικὰ τῶν ἀρρένων 2 τῶν κορασίων καὶ τὸ 1 Βουλγαρικόν.

Α. Ἡ Ἑλληνικὴ Σχολὴ ἀνεγερθεῖσα, ὡς εἰκάζεται, περὶ τὰ τέλη τοῦ 17^{ου} αἰῶνος, καὶ ἀνοικοδομηθεῖσα κατὰ τὸ 1843, περιέχει 140—150 σχεδὸν μαθητὰς διδασκομένους τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὰ ἐκκλησιαστικὰ μαθήματα, τὰ στοιχειώδη μαθηματικά, φιλοσοφικά τινα καὶ ποιητικὰ καὶ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, καὶ προκταρτίζονται μαθηταὶ ἱκανοὶ διὰ τὴν Β' ἢ Γ' τοῦ Β. Γυμνασίου τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν αὐτῇ διδάσκουσι 3 διδάσκαλοι.

Β. Τὸ κεντρικὸν ἀλληλοδιδασκαλεῖον ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, ἀνεγερθὲν κατὰ τὸ 1846 ἔτος, διὰ συνδρομῆς τῶν προκρίτων καὶ τοῦ ταμείου τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων· ἐν αὐτῷ φοιτῶσι μαθηταὶ 174.

Γ. Τὸ ἀλληλοδιδασκαλεῖον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἀνεγερθὲν δι' ἐξόδων τοῦ ταμείου τῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς, κατὰ τὸ 1839 ἔτος Μαΐου 1^{ου} περιέχει μαθητὰς 90.

Δ. Τὸ α' σχολεῖον τῶν κορασίων ἀνεγερθὲν τῷ 1852 ἐκ τῶν λευφάνων τῆς περιουσίας τοῦ βαθυπλούτου Βουλγάρου Νάιδεν Κρίστοβιτζ. Ἐν αὐτῇ φοιτῶσι περὶ τὰ 85 κοράσια διδασκόμενα τὰ προκαταρκτικὰ μαθήματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ χειροτεχνήματα παντὸς εἶδους.

Ε. Τὸ β' σχολεῖον τῶν κορασίων, ἀπέναντι τῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου ἐκκλησίας, ἐν τοῖς κελλεῖοις αὐτοῖς· τὸ σχολεῖον ἠνοίχθη κατὰ τὸ 1855, μετατραπέντων τριῶν εὐρυχώρων δωματίων

τοῦ Κελλεῖου εἰς Σχολεῖον, καὶ δαπανηθέντων εἰς τοῦτο περὶ τὰς 20 χιλιάδ. γροσίων διδάσκονται εἰς 90 περίπου κοράσια ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ λοιπὰ μετὰ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας· τὸ Σχολεῖον τοῦτο χρησιμεύει ὡς προκαταρκτικὸν διὰ τὸ Α'. Σχολεῖον τῶν κορασίων.

ΣΤ'. Τὸ Βουλγαρικὸν Σχολεῖον ἀνεγερθὲν καὶ τοῦτο τῷ 1852 ἔτει ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος Νάϊδεν Κρίστοβιτς· μετὰ τὸν θάνατον τούτου, ἐπροικοδοτήθη δι' ἐπισήμου διαθήκης του με' ἑκατὸν χιλιάδας γροσίων, τὸ ὅποσον οἱ δύο μισέλληνες ἐκ τῶν 4 ἐπιτρόπων τῆς διαθήκης, ὁ Καρα Μιχάλης Στογιάννοβιτς καὶ ὁ Νέσσος Χ. Ματθαίου Γκέρεκ, παραδόντες τοὺς ὅρους τῆς εἰρημένης διαθήκης, τὴν τε Σχολὴν καὶ τὸ κεφάλαιον ἀπεχώρισαν τῆς Γεν. ἐφορίας, καὶ ἤδη διευθύνεται ὑπὸ ἰδίας ἐπιτροπῆς, ἧς τὰ μέλη ἐκλέγονται ὑπὸ μόνου τοῦ Σωματείου τῶν Τσελέπιδων, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τοὺς ἐνταῦθα μετοίκους Βουλγάρους. Ἐν αὐτῷ διδάσκει εἰς καὶ μόνος διδάσκαλος καὶ εἶναι εἰς μεγάλην παράλυσιν καὶ παρακμήν· φοιτῶσι δὲ 60—70 μαθηταί, διδασκόμενοι ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν βουλγαριστί.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν προρρηθέντων 6 Σχολείων τῶν ἐντὸς τοῦ ἁστέως· ὑπάρχουσιν ὁμῶς ἐν αὐτῷ καὶ τινὰ ἰδιωτικὰ γραμματοδιδασκαλεῖα ἐν τισιν οἰκίαις, πολλὰ μὲν τὸν ἀριθμὸν κατ' ἀρχὰς ὄντα, εὐ-ἀριθμα δὲ μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ἀλληλοδιδασκαλείων καταντήσαντα, ἐν οἷς ὑπὸ γυναικῶν διδάσκονται ἄρρενά τε καὶ θήλεα, τὰ μὲν ἀνάγνωσιν εἰς Ὀκτωηχοψαλτήρια καὶ Ἀποστόλους, καὶ τινὰ χειροτεχνήματα συνήθως, τὴν δὲ γραφὴν σπανίως· τὰ δὲ λοιπὰ τρία κεῖνται ἐκτὸς τῆς πόλεως ἀνὰ ἓν εἰς ἕκαστον τῶν τριῶν μεγάλων Τμημάτων, Γιλδιρίμιον, Κιγίκιον καὶ Κιρισχανέν, ἐνθα καὶ πολὺ πλῆθος ἰδιωτικὰ Σχολεῖα ὑπάρχουσιν.

Ζ'. Ἀλληλοδιδασκαλεῖον εἰς τὴν μεγάλην ἐνορίαν τοῦ Γιλδιριμίου, ἀνεγερθὲν πρῶτον ὕλων τῶν λοιπῶν κατὰ τὸ 1830 ἔτος, καὶ ἀλληλοδιδασκτικῶς τότε ὑπό τινος Ἀλεξάνδρου διοργανισθέν· κατὰ τὸ 1848 μετὰ 18 ἔτη τῆς ἀνεγέρσεώς του, γενομένης τῆς τηλεφόρου τρίτης μεταρρυθμίσεως τῶν Σχολείων, ἐξετάθη κατὰ μήκος τὸ Ἀλληλοδιδασκαλεῖον τοῦτο, καὶ περιέχει ἤδη περὶ τοὺς 160—180 μαθητὰς διδασκόμενους τὰς κυρίας καὶ βοηθητικὰς γνώσεις. Ἐν τῇ Ἐνορίᾳ ταύτῃ διατηρεῖται καὶ Νοσοκομεῖον με' 10—12 κραβάτια καὶ Φαρμακεῖον, κοινῇ συνδρομῇ τῶν Χριστιανῶν παντὸς θρησκαύματος ἀνεγείρεται ἤδη καὶ ναὸς μεγαλοπρεπῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἀντὶ τοῦ μικροῦ καὶ σεσαθρωμένου.

Η'. Τὸ ἀλληλοδιδασκαλεῖον τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἐν τῇ Ἐνορίᾳ τοῦ Κιρισχανέν, κείμενον ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Ναοῦ, ἀνεγερθὲν περὶ τὸ 1835, δαπάνη

τοῦ Ταμείου τοῦ ἰδίου Ναοῦ, καὶ περιέχον ἤδη 125—140 μαθητὰς.

Θ'. Τὸ εἰς τὴν Ἐνορίαν τοῦ Κιγικίου Ἀλληλοδιδασκαλεῖον, ἀνεγερθὲν κατὰ τὸ 1852 ἐν τῷ ἱερῷ οἴκῳ, τῇ ἐπιστάσει μὲν τῶν ἐφόρων τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῇ δαπάνῃ δὲ τοῦ Ταμείου τοῦ ἱεροῦ Οἴκου τῆς Ἀγίας Τριάδος, καὶ μικρὰς τινοῦς συνεισφορὰς ἐκ γροσίων 3,578 τοῦ Ταμείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἐν αὐτῷ διδάσκονται 122—130 μαθηταί τὰς κυρίας καὶ βοηθητικὰς γνώσεις.

Ἄπαντα τὰ Ἀλληλοδιδασκαλεῖα τῆς Ἀδριανουπόλεως κατωρθώθη ἐσχάτως νὰ ᾖναι ὁμοιόμορφα, ἔχοντα βάσιν τὸν νέον ὁδηγὸν τοῦ Κοκκῶνη.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ. Ἡ Τουρκικὴ κυβέρνησις πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσεν προϋπολογισμὸν τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Κατ' αὐτὸν τὰ μὲν ἐσοδα ἀναβαίνουν εἰς λίρας ἀγγλικὰς 15,168,648, ἢ δραχ. 445 περίπου ἑκατομμύρια, τὰ δὲ ἐξοδα εἰς λίρας 14,220,157 ἢ δραχ. περὶ τὰ 420 ἑκατομμύρια· ἄρα μένει περίσσευμα 898,423 λίρ. ἢ 25 περίπου ἑκατομμυρίων δρ. ὕπερ καὶ ἀξιοσημείωτον μετὰ τὴν τελευταίαν οικονομικὴν κρίσιν καὶ τὰς ἐνεστώσας ἀνωμάλους περιστάσεις τῆς Τουρκίας, ἂν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργὸς τῆς Μεγ. Βρετανίας Κ. Γλάδστον ἀναφέρων ταῦτα ἐμειδίασεν.

ΜΕΓΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ. Τὴν 1 Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους διηγήθημεν ἐν ἐκτάσει τὸ τελευταῖον δυστύχημα τοῦ κολοσσικοῦ τούτου πλοίου, καὶ εἵπομεν ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδημόνων, αἱ ἐλπίδες ὅσας εἶχον συλλάβει διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ εἶχον ματαιωθῇ. Ἀλλ' ἰδοὺ σήμερον μανθάνομεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἐπισκευάσθη, ὅτι διὰ νέων μηχανῶν καὶ ἄλλων τρόπων κατέστη ἀσφαλέςτερον καὶ ὅτι πρόκειται νὰ μεταβῇ ὁσονοῦπω εἰς Νεοβόρακον τῆς Ἀμερικής.